

סיכום עונת 2009/10

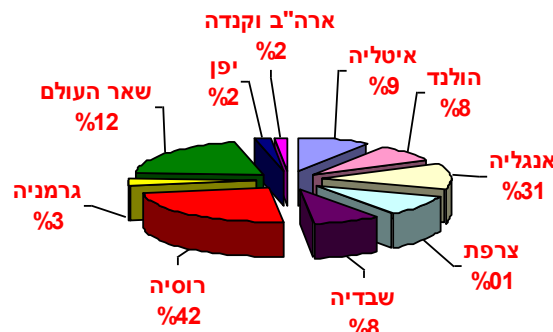
עונת 2009/10 שזתה הסתיימה, הייתה מיוחדת במינה מכמה היבטים, והעמידה בפני המגדלים קשיים ואתגרים חדשים שטרם התנסו בהם בצד קשיים ואתגרים מן העבר הרחוק יותר.

פתיחת העונה השרתה אוריה טובה בענף, כאשר היבול המוערך היה טוב (כ- 560 אלף טון), והמידע כי אצל המתחרים (מרוקו וספרד) צפוי יבול נמוך, שיפר את מצבנו עוד יותר. גם התקווה כי העולם יוצא מהמשבר הכלכלי, תרמה לאופטימיות של תחילת העונה.

לצערנו, תהפוכות כאלה ואחרות, הן מנת גורלנו והעונה הזו התהפכה עלינו בגדול, וככל שהתקדמה העונה, כך הורע מצבנו. שני גורמים מרכזיים תרמו לתוצאות העגומות של סוף העונה, ושניהם גורמים שאינם בשליטה. 1. שער החליפין של היורו היה ב- 31/12/09 5.44 נש ליורו. בחודש מאי 2010 הוא דשדש בסביבות 4.7 נש ליורו.

מלבד המספרים היבשים שאומרים כי כל טון פרי ששווק בסוף העונה הביא למגדלים 700 נש פחות (באותו מחיר מכירה באירופה), ההשפעה על ההכנסה הענפית היא הרבה יותר משמעותית מנתונים יבשים אלו.

- 2/3 מהיצוא שלנו נעשה בחודשים ינואר – מאי.
- 50% ממכירות הפרי שלנו נעשות במטבע האירופי, 13% בליש"ט, שגם מצבה לא מזהיר, ורק 37% נמכר בדולר ששמר על יציבות לאורך העונה. הדיאגראמה להלן מתארת את התפלגות שווקי היצוא של הפרי הישראלי בעונה האחרונה.

2. החורף החם ביותר (למעשה החורף שלא הגיע), גרם לבעיות איכות קשות בזני אמצע העונה והזנים האפילים, מכל כיוון אפשרי:
 - איחור בקבלת הצבע, עד כדי פסילת פרי ליצוא (בעיקר בולנסיה ובסטאר – רובי).
 - בעיות קשות בהתמודדות עם זבוב הפירות הים תיכוני, שבדרך כלל פעילותו נפגעת בחורף ישראלי נורמאלי, השנה "חגג" כאילו אין חורף (כתבה בנושא ההדברה בהמשך הגיליון), למרות כמות הריסוסים הרבה שבוצעה.

למרות כל הקשיים שעמדו בפנינו, אפשר להביט אחורה בסיפוק, כאשר בוחנים את נתוני היצוא של העונה שחלפה.

מנתוני טבלת היצוא עולה כי עונת היצוא הנוכחית, למרות כל הקשיים שמניתי, היתה מבחינה כמותית, טובה מקודמותיה.

השוואת נתוני יצוא פרי הדר מישראל בארבע העונות האחרונות

מספחה	2006/7	2007/8	2008/9	2009/10	שינוי-08/09-09/10
תפוזים	35,180	30,396	27,768	21,591	- 22.3%
אשכוליות	82,130	81,110	84,836	84,234	- 0.7%
קליפים	51,641	50,112	54,275	67,445	24.3%
לימונים	2,316	4,024	1,827	1,775	- 2.8%
אחרים	5,957	6,417	4,707	3,221	- 31.6%
סה"כ	177,224	172,059	173,413	178,266	2.8%

עוד ניתן ללמוד מנתוני היצוא, את המגמות הענפיות, שהחלו בשנת 2000, ואת תוצאותיהן רואים היטב בנתוני היצוא: ירידה חדה ביצוא תפוזים (רק 12% מיצוא ההדרים מישראל), עליה חדה ביצוא קליפים (תופסים נתח של 34% ביצוא) ויציבות באשכוליות, בעיקר בזכות העליה ביצוא אשכוליות אדומות, לעומת ירידה בפומלית ובאשכולית הלבנה הותיקה.

היבט נוסף ומאוד לא אופייני לעונה האחרונה, הוא כמות הפרי שעברה לעיבוד תעשייתי. בכל אחת מעשר השנים האחרונות סיפק הענף כ 40%-45% מתוצרתו למפעלי התעשייה. בעונה האחרונה ירדה הכמות בצורה דרמטית, כאשר הכמות הייתה קצת יותר מ- 182 אלף טון (הייתה כבר בעבר שנה שהתעשייה קלטה 190 אלף טון, אך זה היה בשנת אסון טבע שהיבול כולו היה פחות מ- 500 אלף טון) שהם 33% בלבד מהתוצרת.

השוואת קליטת פרי הדר לתעשייה בארבע השנים האחרונות

מספחה	2006/7	2007/8	2008/9	2009/10	שינוי-08/09-09/10
תפוזים	83,750	42,121	53,500	45,772	-14.4%
אשכוליות	156,750	144,241	141,674	107,076	- 24.4%
קליפים ואחרים	42,500	25,735	28,136	29,355	4.3%
סה"כ	283,000	212,097	223,310	182,203	-19.4%

סיכום:

למרות קשיים גדולים מבית (מזג אויר) ומחוץ (שערי מטבע), שמר ענף ההדרים על כוחו והביא למגדלים פדיונות יפים בזכות הרכב זנים מבוקשים בשוק (אשכוליות אדומות בתחילת העונה, גובה בהמשך והקינחה הגיע עם יצוא שיא של 27 אלף טון "אור" שהוכיח שוב שיש לנו קלף מנצח). יש לקוות כי בעונה הקרובה ישתפרו התנאים, ונוכל להתברך בעמל כפינו.